

služebního přečinu, ježto nelze pochybení kvalifikovati podle možných jeho následků, nýbrž nutno je posuzovati podle stupně a míry skutečného provinění. Uváží-li se pak, že šlo o pochybení celkem nahodilé a ojedinelé a že tu není přitěžujících okolností, jež by vyžadovaly přísnější kvalifikace poklesku obviněného, sluší uznati, že kárný soud nepochybil, shledav v tomto poklesku pouhou nepřístojnost ve smyslu § 2 uvedeného zákona. Bylo tudíž odvolání jako neodůvodněné zamítnouti.

Čís. 51 dis.

V kárném řízení odvolacím není nejvyšší soud jako kárný soud odvolací zásadně vázán skutkovým zjištěním kárného soudu první stolice; není tudíž závady, by provedené důkazy a výsledky kárného řízení nehodnotil odchylně od tohoto soudu.

Jde o služební přečin podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. (porušení úředních povinností uložených soudcům v §§ 46 a 47 čís. pat. ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák.), dopustil-li se soudce značných průtahů, zejména ve výkonu trestu proti předpisu § 397 tr. ř.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1927, Ds II 9/27.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací po ústním neveřejném líčení odvolání vrchního státního zástupce z kárného nálezu senátu mor. sl. vrchního zemského soudu v Brně ze dne 19. července 1927, pokud jím byl obviněný uznán vinným služební nepřístojností podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. ve spojení s §§ 46, 47 čís. pat. ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák., a pokud jím byl obviněný sprostěn z obvinění, že své povinnosti vykonával nedbale a že nevěnoval vyřizování věcí jemu svěřených dosti péle a horlivosti a že v trestní věci Tk VI 603/25 o své újmě a svémocně oddálil výkon trestu, částečně vyhověl a napadený kárný nálezn změnil v ten rozum, že obviněný je vinen služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., jehož se dopustil tím, že své povinnosti vykonával nedbale a vyřizování věcí jemu svěřených nevěnoval dosti péle a horlivosti, takže při vyřizování nastaly neodůvodněné průtahy, měsíce, ba léta trvající.

D ů v o d y:

I. Podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. jest soudcovské úředníky, kteří porušili povinnosti, uložené jim úřadem nebo služební přísahou, trestati tresty pořádkovými (§ 3 zákona) nebo kárnými (§ 6) podle toho, směřuje-li porušení povinností jenom proti pořádku či je-li přečinem služebním se zřetelem k tomu, jaké jest a jak veliké,

stalo-li se již několikrát a jaké jsou při něm okolnosti přitěžující. Kárný soud vzal sice podle důvodů nálezu za prokázáno především, že v trestních věcech Vr V 1475/19, Vr VI 1072/22, Vr VI 1235/23, Vr VI 1556/21 a Tk VI 603/25 krajského soudu vznikly skutečné průtahy a dospěl zároveň zcela nepochybně také ku přesvědčení, že průtahy ty byly způsobeny obviněným. Přes to neshledal v jednání obviněného služební přečin podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., který v něm spatřovalo odkazovací usnesení, totiž těžké porušení úředních povinností, nýbrž pouhou služební nepřistojnost, spočívající v tom, že obviněný způsobil ve shora uvedených trestních věcech při vyřizování jednotlivých žádostí a při nařizování výkonu trestů značné a déle trávající průtahy, a sprostil ho zároveň z obvinění pro uvedený služební přečin. Zdůraznití sluší, že, jak ostatně vychází na jevo již z onoho bodu výroku nálezu, jímž byl obviněný uznán vinným služební nepřistojností, šlo vesměs o průtahy při vyřizování různých žádostí obžalovaných o odklad neb o podmíněný odklad trestu, o obnovu řízení neb o milost a namnoze v těsné souvislosti s těmito průtahy též o průtahy v nařizování výkonu trestu a že, jak zjevno z podrobných zjištění samotného nálezu, jednotlivé průtahy dosahovaly délky mnoha (9, 10, 14, 15, 17 a 18) měsíců, v některých případech však i doby několika (2 ba i 3) let. Ku přesvědčení, že tyto průtahy byly následkem nedbalého vykonávání služebních povinností a nedostatečné péle a horlivosti při vyřizování věcí obviněnému svěřených, jak mu bylo za vinu kladeno odkazovacím usnesením, nedospěl kárný soud podle důvodů nálezu především proto, že rada vrchního zemského soudu František F. potvrdil jako svědek, že obviněný pracuje velmi pilně a důkladně, rozebírá věci do podrobností, pracuje pravidelně přes úřední hodiny a běře si spisy k vypracování i domů, takže obviněného nelze podle názoru kárného soudu vinit z nedostatku péle a horlivosti, zvláště když prý nebylo zjištěno, že v jeho referátě došlo k průtahům a nedodělkům v závažnějších, zejména vazebních trestních případech; nelze prý tudíž u něho mluvit o nějakém systematickém zanedbávání úředních povinností. Mimo to uvěřil kárný soud podle důvodů nálezu úplně zodpovídání se obviněného, který na své ospravedlnění uvedl, že musil více pozornosti věnovati větším jemu přiděleným věcem než věcem menším, které mu pak při návalu práce unikly z evidence a zůstaly nevyřízeny, a že následkem své nervosity neměl mnohdy ani tolik energie, by při návalu veliké práce vyřídil i malé obyčejné věci. Pokud jde zejména o tuto obviněným tvrzenou nervositu, označoval ji jako následek válečných útrap a uváděl, že při nynějším přetížení u soudu je jeho nervosita taková, že není již s to pracovati večer doma, jelikož prý by nemohl spáti. V důvodech pro výrok nálezu o výměře trestu se praví, že nervosita obviněného byla zjištěna jednak z jeho osobního dojmu při ústním jednání, jednak též vzhledem k dřívějšímu kárnému trestu, uloženému obviněnému v roce 1915, a k útrapám válečným. Především dlužno připomenouti, že v kárném řízení odvolacím není nejvyšší soud jako kárný soud odvolací zásadně vázán skutkovým zjištěním kárného soudu první stolice a že tudíž

není závady, by provedené důkazy a výsledky celého kárného řízení nehodnotil odchylně od tohoto soudu. Leč nejvyšší soud přezkoumaj výsledky kárného řízení, neshledal v souzeném případě příčiny, odchýlit se od skutkových zjištění napadeného kárného nálezu, pokládaje je vesměs za správné, řádně odůvodněné a odpovídající spisům, a položil je tudíž svému rozhodnutí za základ. Při tom arci dospěl co do míry a stupně kárného zavinění obviněného k jinému právnímu úsudku, než kárný senát prvé stolice. Odvolání dovozuje zcela případně, že ze řečené výpovědi rady vrchního zemského soudu Františka F-a lze ovšem usuzovati, že obviněný pracoval pilně a důkladně v jiných případech, jež mu byly svěřeny k vyřízení, že však tím není vyvráceno obvinění, že přece jen v oněch případech, na něž se vztahuje odkazovací usnesení, konal své povinnosti nedbale a nevěnoval těmto věcem dosti péle a horlivosti. Odvolání zdůrazňuje právem, že obviněný nebyl viněn ze systematického zanedbávání svých úředních povinností, o němž je řeč v důvodech nálezu, nýbrž jen z toho, že se v oněch pěti trestních věcech, shora jmenovitě uvedených, dopustil průtahů, které důvody samotného nálezu označují jako značné, které však podle podrobných zjištění nálezu dosahovaly, jak již shora připomenuto, délky mnoha měsíců ba i několika roků.

Tyto průtahy shledává odkazovací usnesení neodůvodněnými a lze z úvah nálezu bezpečně souditi, že je kárný soud pokládá věcně za bezdůvodné. Nasvědčuje tomu aspoň, pokud jde o některé z nich, rozsudkové zjištění, podle něhož obviněný dával žádosti (o odklad trestu) v případech, v nichž se odsouzení odvolávali na nemoc, před výkonem trestu ohledně jejich zdravotního stavu důkladně vyšetřovati, někdy i bez naléhavé potřeby. K tomu však dlužno připomenouti především všeobecně, že také ony značné a déle trvající průtahy, k nimž podle nálezu došlo »při vyřizování jednotlivých žádostí«, měly podle podrobných zjištění nálezu v zápětí též průtahy ve výkonu trestu a že tyto průtahy jsou v příkrém rozporu s předpisem § 397 tr. ř., podle něhož jest každý trestní rozsudek vykonati neprodleně, jakmile je jisto, že výkonu není na překážku zákonná překážka. Způsob, jakým si podle zjištění nálezu počínal obviněný jak při nařizování výkonu trestu, tak při vyřizování oněch žádostí, měl však v zápětí, že tresty, jednotlivým odsouzeným pravoplatně uložené, nebyly po léta vykonány, že dokonce trest šestiměsíčního těžkého žaláře, k němuž byla odsozena Marta P-ová rozsudkem ze dne 3. listopadu 1919 (trestní věc Vr V 1475/19), nebyl dosud vykonán přes to, že se prvé vyzvání odsouzené, by nastoupila trest, stalo již dne 18. října 1920. Zvlášť bije do očí průtah, spočívající podle zjištění nálezu v tom, že i, když dne 21. listopadu 1924 došel k soudu protokol s posudkem soudního lékaře, v němž bylo řečeno, že nemoc Marty P-ové »nepodmiňuje možnost odkladu trestu«, a bylo tedy zjevno, že neprodlenému výkonu trestu na ní nebrání ani překážka § 398 tr. ř., nebylo ohledně výkonu trestu nic zařízeno až do dne 24. srpna 1925, kdy se obviněný — podle spisů bez jakéhokoli podkladu — dotázal městského policejního úřadu v M., zda odsouzená je zdráva,

načež, když dne 4. září 1925 došla odpověď kladná, obviněný opět nic nezařídil, nýbrž teprve dne 29. prosince 1926 požádal policejní ředitelství v M. o zjištění, zda je odsouzená zdráva— také tentokráte bez jakékoli potřeby a bez podkladu ve spisech. Je pozoruhodno, že sám nález vyslovuje v důvodech názor, že jak P-ová, tak Alfons H., odsouzený v téže trestní věci rovněž ku 6měsíčnímu těžkému žaláři, podávali hromadné žádosti o odklad trestu a o milost zřejmě jen v úmyslu využití všech prostředků, by nemusili odpykati trest jim uložený, a že totéž systematické zaplavování soudu žádostmi o odklad jest pozorovati i v případě Jana A-a (trestní věci Vr VI 1556/21). Ušel-li tento podle názoru samotného kárného soudu zřejmý úmysl odsouzených pozornosti obviněného, lze v tom spatřovati jen následek nedbalého způsobu konání úředních povinností obviněným, jemuž by to nebylo mohlo ujít, kdyby byl žádostem věnoval ihned, jakmile se mu dostaly do rukou, aspoň tu pozornost, spojenou s nepatrným vynaložením času a nevyžadující zajisté nižádné »energie«, by si je byl přečetl. Obviněný patrně ani toho neučinil, vymlouvaje se, že musil více pozornosti věnovati větší věcm jemu přiděleným než věcem menším. Jen tím se však stalo, že mu tyto menší věci při návalu práce unikly z evidence a zůstaly, jak znovu budiž zdůrazněno, po mnoho měsíců ba po léta nevyřízeny. Kárný soud shledal i tyto zjevy ospravedlněnými jednak přetížením obviněného, jednak jeho nervositou. V této příčině nelze ovšem přisvědčiti odvolání, pokud vytýká, že kárný soud nehodnotil dostatečně výpověď rady vrchního zemského soudu Františka F-a, podle níž byl prý obviněný jen občas přetížen, takže prý nešlo u něho o trvalé přetížení. Udalť rada vrchního zemského soudu F., že někdy sám vyřídil některý ze spisů obviněného, který byl občas velice přetížen. Tuto výpověď zaznamenává kárný nález úplně ve shodě se spisy a nelze mu činiti výtku, že ji dostatečně nehodnotil, kdyžtž z F-ova údaje, že byl obviněný občas velice přetížen, ještě neplyne, že jeho přetížení nebylo trvalé. Odvolání nelze dáti za pravdu ani v tom, že prý nebyla nijak zjištěna a prokázána nervosita obviněného. Nejvyšší soud, jenž, jak již uvedeno, osvojil si skutková zjištění kárného nálezu, neshledal ani v tomto směru příčiny, odchýliti se od skutkového zjištění, že obviněný trpí nervositou, kterou, jak již vpředu řečeno, zjistil kárný senát jednak z osobního dojmu obviněného při ústním jednání, jednak též vzhledem k dřívějšímu kárnému trestu, v jehož důsledku byl obviněný v roce 1915 povolán jako politicky podezřelý na vojnu, kde ztrávil tři roky, jakož i vzhledem k útrapám válečným. Správnosti tohoto zjištění nasvědčuje ostatně i vysvědčení okresního lékaře ze dne 3. prosince 1927, předložené obhájcem obviněného arci teprve při líčení odvolacím, podle něhož trpí obviněný neurasthenií na arteriosklerotickém podkladě, jejíž příčinou jsou pravděpodobně jednak přestálé válečné útrapy, jednak přepracování. Leč přes to, že odvolací soud v těchto směrech s odvoláním nesouhlasí, vycházeje i tu z předpokladů zjištěných kárným nálezem, nemůže schváliti úsudek napadeného kárného nálezu, že zjištěné průtahy nelze vzhledem k celkové činnosti obviněného považovati za tak těžké porušení

úředních povinností, že by zakládaly služební přečin podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. Nehledíc k tomu, že šlo, jak již zdůrazněno, o opětovné průtahy v několika trestních věcech, a že tyto průtahy trvaly mnoho měsíců, ba léta, šlo tu vesměs o menší úkony dodatečné, nevyžadující již zpravidla ani důkladného studia velkých spisů a dlouhého uvažování, ani značnější ztráty času a namáhavější práce. Mohl-li tedy obviněný i při velkém návalu práce a při své nervositě věnovati pozornost větším věcem, které mu byly přiděleny a zdolati je včas, ač beze sporu kladly větší požadavky na jeho tělesné i duševní schopnosti, nelze seznati, proč by byl za stejných poměrů nemohl vyvinouti tolik poměrně málo energie, píce a horlivosti, by vyřídil i ony malé, obyčejné věci. Uváží-li se dále, že obviněnému byl, jak též kárný nález zjišťuje, pro průtahy ve vyřizování trestních věcí uložen již dvakráte (v r. 1922 a 1924) pořádkový trest a že mu tedy přitěžuje nejen pokračování, nýbrž i zpětnost, sluší uznati, že by nebylo na místě, spatřovati v průtazích zjištěných kárným nálezem, opět jen služební nepřístojnost, dlužno naopak míti za to, že obviněný přes své schopnosti neměl náležitě píce a horlivosti ve vyřizování celého referátu, který mu byl přikázán, po případě ani dobré vůle a chuti, věnovati se náležitě svému úřadu a vykonávati řádně všechny své povinnosti. Obviněný porušil svým jednáním povinnosti, uložené soudcům v §§ 46 a 47 cís. pat. ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák., by vyřizování věcí u soudů v běhu jsoucích podle možnosti urychlovati a přidělené jim věci pilně a horlivě vyřizovali, takže v něm dlužno vzhledem k tomu, co shora uvedeno, spatřovati služební přečin podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. V tomto rozsahu bylo tudíž odvolání vrchního státního zástupce vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

II. Naproti tomu nelze odvolání přiznati oprávnění, pokud napadá onen bod nálezu, jímž byl obviněný sprostěn z obvinění, že v trestní věci Tk VI 603/25, týkající se Žofie Ž-ové, o své újmě a svémocně oddálil výkon trestu. Odvolání opírá se tu jen o původní doznání obviněného, že průtah ve výkonu trestu nastal tím, že chtěl Ž-ové z lidskosti okladem vyřízení poskytnouti možnost, by získala času k obstarání nutných polních prací. Toto své doznání obviněný ovšem později odvolal a vysvětloval průtah tím, že neměl jistoty, zda bude žádost Žofie Ž-ové o milost vyššími stolicemi doporučena, ačkoli sám prý se klonil k názoru, že by měla býti doporučena k příznivému vyřízení, a že o věci dlouho uvažoval, nemoha se rozhodnouti, a když pak do toho přišly jiné nutnější práce, vypadla prý mu věc z patrnosti. Při ústním jednání setrval obviněný na této své druhé výpovědi a vysvětlil rozpor ve svých výpovědích tím, že případ Žofie Ž-ové byl prvním, v němž byly u vrchního zemského soudu zjištěny průtahy, a poněvadž bylo zároveň žádáno též o zjištění průtahů v ostatních věcech jeho referátu, měl prý za to, že nebude to tak přísně posuzováno, prohlásí-li, že tento průtah způsobil vědomě z ohledů na chudou ženu, poněvadž se domníval, že průtahy zjištěné po případě i v jiných případech nebude lze všeobecně omlouvati návalem práce. Ve skutečnosti byl prý však i v případě Žofie

Ž-ové průtah způsoben návalem práce, takže tato věc ušla mu z patrnosti tak jako v ostatních případech. Kárný soud shledal tuto omluvu pochopitelnou, uváživ nervositu obviněného, jakož i okolnost, že obviněný přehlédl, že si původní omluvou svou situaci nezlepší. Vzhledem k úplnému doznání obviněného ve všech ostatních bodech neměl kárný soud příčiny nevěřiti obviněnému i v tomto směru jeho obhajoby. Vzhledem k těmto přesvědčivým úvahám kárného soudu nemá ani kárný soud odvolací příčiny odchýliti se od tohoto stanoviska kárného soudu, neshledávaje za zjištěných okolností změněnou obhajobu obviněného, jakož i jeho omluvu jinak nepravděpodobnou, podivnou a nápadnou, jak se jí snaží vylíčiti odvolání. Kárný soud odvolací nemá tudíž za prokázáno, že obviněný v tomto případě porušil hrubě základní povinnost, kterou mu zákon jako soudci ukládá, by se od zákonných předpisů svémocně neuchyloval (§ 46 odst. druhý cís. patentu), nýbrž má z úvah, vylíčených shora při vyřízení první části odvolání, za to, že i v tomto případě, v němž zůstala žádost Žofie Ž-ové o milost nevyřízena téměř po dobu 10 měsíců (od 31. ledna do 16. listopadu 1926), jde jako v ostatních případech toliko o nedbalost a o nedostatek píle a horlivosti ve vyřizování věci obviněnému přikázané, nikoli však o úmyslné, svémocné oddálení výkonu trestu. Bylo tudíž odvolání, pokud se domáhá v případě Ž-ové odsouzení obviněného pro svémocné porušení zákonných předpisů, jako neodůvodněné zamítnouti.

Čís. 52 dis.

Přijal-li advokát závazek chudé strany (jíž byl ustanoven k bezplatnému zastupování), že mu zaplatí výdaje a odměnu, a žalobou a exekucí tento závazek proti chudé straně vymáhal, prohřešil se jednak proti povinnostem povolání, jednak poškodil čest a vážnost stavu.

Stížnost na průtah kárného řízení není přípustna.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1927, Ds I 6/27.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 17. února 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, a odmítl jeho stížnost co do průtahů kárného řízení.

Důvody:

Odvolání mylně doličuje, že bezplatnost zastupování chudé strany ve sporu advokátském zaniká skončením sporu a poté že může již advokát placení na chudé straně požadovati a vymáhati. Při tom přehlíží odvolatel, že zákon v §§ 68 a 71 c. ř. s. a v článku XXXIII. uv. zák. k c. ř. s. ustanovuje, kdy právo chudých zaniká, a že také vymezuje případy, kdy